

GEDRAG()EN RUIMTE

31 mei 2017 in Dordrecht

Energiehuis, Noordendijk 148, Dordrecht

Programma

09.15 – 10.00: Onthaal met koffie

10.00 – 11.45: Introductie en debat

- **Welkom**

Geiske Bouma, voorzitter, Plandag bestuur

Piet Sleeking, wethouder, gemeente Dordrecht

- **Inleiding op het thema**

Hans Leinfelder, docent en assistent professor, Faculteit Architectuur, KU Leuven

- **Keynote: Psychologie van de stad**

Marina Meeuwisse, stadspsycholoog, fotograaf en media-pedagoog, Hogeschool Rotterdam

- **Debat met de zaal**

Moderatie: Hans Leinfelder

11.45 – 13.00: Lunch

11.45 – 14.15: Excursie 1

Nieuwe stad en het water

De excursie richt zich op de nieuwste ontwikkelingen binnen Dordrecht en welke grote rol water daar nog heeft, zoals bij de projecten Stadswerven en PlanTij. Historisch gezien werd Stadswerven gebruikt door scheepvaart en -industrie. Dit gebied wordt nu echter getransformeerd naar een dicht stedelijk woonmilieu aan het water met de historische stad binnen handbereik. PlanTij is de polder die werd herontwikkeld en grotendeels werd teruggegeven aan de natuur. In het waterrijke gebied mag de getijdenstroom tot onder de huizen komen die op palen zijn gebouwd. Bij de excursie worden de verschillende manieren belicht waarop Dordrecht zichzelf voorbereidt op een waterrijke toekomst.

13:00 – 14.15: Discussiesessies (Ronde 1)

Sessie 1: Gedrag(en) stationsbuurt

Stationsomgevingen zijn bij uitstek drukke plekken in de stad. Nieuwe projecten realiseren bovendien vaak een fors bijkomend programma met nieuwe woningen, bedrijfsruimte en winkels. Hoe krijg je bewoners mee in zo'n verhaal? En kunnen inzichten uit de gedragswetenschap zorgen voor betere projecten?

- Olga van der Linde en Hanneke Puts: Meer spelen met gedrag en (de) ruimte: dé sleutel tot creatievere, inclusievere en effectievere stedelijke ontwikkelingen?!
- Ann Pisman: (Hoog)bouwen in Vlaanderen. Hoe het ruimtelijk rendement meten en beoordelen?

Inspirator: Sander van der Ham, Bestuur: Geiske Bouma

Sessie 2: Planprocessen als leerprocessen

Het is een oud zeer. Ruimtelijke professionals richten zich in planprocessen vooral op de fysieke ruimte. Maar wat als bewoners niet meestappen in het verhaal. Moeten we het voorwerp van beleid niet verbreden naar de mensen die in de fysieke ruimte leven? En hoe richten we onze planprocessen dan in?

- Peter Davids: Gedragsbeïnvloeding van huiseigenaren in overstromingsgebieden: peerinvloed door experts, burens en familie.
- Anne Witteveen: Zelf leren veranderen.
- Sophie De Mulder, Inge Penninx en Jan Zaman: Zoektocht naar een typologie van economische locaties.
- Karim Cherroud en Adriaan Debruyne: Design Thinking als instrument voor betere beleidskeuzes en gedragsverandering in de publieke ruimte.

Inspirator: Jacqueline Vrolijk, Bestuur: Martijn van den Bosch

Sessie 3: Gebruik en beleving van de publieke ruimte

We zien in onze steden nog vaak parken, straten en pleinen die er verlaten bijliggen. Publieke ruimte die nochtans bedoeld was voor bewoners en bezoekers. Hoe zorgen we ervoor dat deze ruimtes aansluiten bij de belevings- en gebruikerseisen? Kunnen gedragsinzichten de ruimtelijke professional hierbij helpen?

- Gaststad Dordrecht: een beschrijving uit de praktijk
- Mariska Kien en Martin van der Zwan: Een nieuwe plek voor de gebruiker in de openbare ruimte
- Merel Goossens: Criminaliteitspreventie en stedelijk design: mogelijkheden en beperkingen.
- Jonas De Maeyer, Tim Devos en Peter Vervoort: Hoe beleeft de gebruiker ingrijpende ruimtelijke transformaties? Lessen voor nieuwe Knooppuntontwikkelingen

Inspirator en bestuur: René van der Lecq

Sessie 4: Gedragsverandering en (ruimtelijk) sentiment

- Geoffrey Vanderstraeten, Sylvianne Van Butsele en Kathelijne Toebak: De (on)wil om samen te werken. Sentimenten in het regiodebat.
- Kobe Boussauw en Michiel van Meeteren: Op zoek naar de Brusselse metropool: een kwestie van schaal en georganiseerde verstedelijking

Inspirator: Stijn Oosterlynck, Bestuur: Rien van de Wall

14.15 – 14.45: Pauze

14.15 – 16.00: Excursie 2

Oude stad en het water

De excursie zal leiden door de historische binnenstad van Dordrecht. Hierbij zal verteld worden over het ontstaan van Dordrecht en het omgaan met het water, maar zal ook sterk de focus liggen op hoe er nu wordt omgegaan met water(veiligheid), en welke grote stappen daar de afgelopen jaren zijn gezet. Daarbij zullen verschillende havens, eerste overstromingspunten en ingrepen in de ruimte voor waterveiligheid worden langsgegaan die zorgen dat het verleden een basis is voor het heden en de toekomst.

14.45 – 16.00: Discussiesessies (Ronde 2)

Sessie 5: Methoden om gedrag te integreren in de ruimtelijke beleidsvorming

Het is een uitdaging om gedragsinzichten te integreren in de ruimtelijke beleidsvorming. De theorie en de praktijk bieden vandaag enkele methodische aanknopingspunten. Welke methoden en tools zijn beschikbaar? En welke ervaringen hebben ruimtelijke professionals hiermee?

- Geert Mertens en Kaat Smets: Culture eats strategy for breakfast – wat onder de waterlijn zit, verklaart het gedrag van overlegpartners.
- Ive Van Bouwel: De ruimtelijk professional als gewoontedier.
- Johannes van Hoof, Tim Devos, Daan Van Tassel en Katelijne Wouters: Kinderen maken de stad. Leuven als gangmaker voor een vernieuwend instrumentarium.
- Dieter Leyssen: Meanwhile use as an act of resistance. A case study of the Brussels North District.

Inspirator: Jacqueline Vrolijk, Bestuur: Martijn van den Bosch

Sessie 6: Beeld(vorming) en cultuur

Beeld en cultuur bepalen in belangrijke mate ons gedrag. Hoe kunnen we beeldvorming en culturele inzichten inzetten om ruimtelijke en maatschappelijke opgaven aan te pakken?

- Annelies Staessen: Film & de horizontale metropool. Hoe draagt de Vlaamse film bij aan veranderende percepties, besluit- en beleidsvorming over de Vlaamse ruimte.
- Jan Schreurs: Gedragsverandering door gedeelde verbeelding. Conceptstudie voor het Genks 'Multiproductief Kolenspoor'.
- Isabelle Loris en Peter Vervoort: Het experiment. Een verbeeldende kijk op ouder worden.
- Tine Segers: Beyond the Urban. The creative potential of the periphery.

Inspirator: Sander van der Ham, Bestuur: Geiske Bouma

Sessie 7: Mobiliteitsgedrag

De ruimtelijke organisatie en mobiliteit zijn sterk met elkaar verbonden. Het locatiebeleid en het hanteren van het nabijheidsprincipe ten spijt, houden veel mensen vast aan de auto voor hun verplaatsingen. Bieden inzichten uit de gedragswetenschappen nieuwe kansen voor het beleid?

- Eva Van Eenoo: Fietsroutes en voorzieningen: een opvallende mismatch.
- Peter Vervoort, Sara D'Haese en Nick Deham: Meer bewegen door ruimtelijk beleid: analyse van 'walkability' in Vlaanderen
- Inge Penninx: De circusschool verhuist! Wat nu? Locatiekeuze en gedrag gekoppeld.
- Tanja Vonk, Fieke Beemster en Stefan Talen: Gedragsverandering in mobiliteit, met oog voor de omgeving.
- Thomas Vanoutrive: Hoe planners burgers verleiden om minder auto te rijden.

Inspirator: Marjolijn Claeys, Bestuur: Elke Vanempten

Sessie 8: Shocktherapie en andere grondige aanpakken voor gedragsverandering

Soms zijn culturele gewoonten zo hardnekkig dat enkel shocktherapie nog enige remedie lijkt te geven. Moeten we de baksteen in de (Vlaamse) maag behandelen als rookverslaving? Een discussie over forse accijns, hogere verzekeringspremies en wie weet ... gedwongen opname voor wie niet kan afkicken.

- Hans Leinfelder: Kom op tegen verharding! Pleidooi voor een antirookcampagne in het Vlaams ruimtelijk beleid
- Kobe Boussauw: Wie zal de betonstop in Vlaanderen betalen? Van ruimtelijke gedifferentieerde vastgoedbelasting naar bouwcompensatiefonds.
- Björn Bracke en Paul Wullaume: De maakbaarheid van een duurzame wooncultuur in Vlaanderen.

Inspirator: Hans Tindemans, Bestuur: René van der Lecq

16.00 – 17.30: Prijsuitreiking en borrel

Uitreiking PlanDag prijs en Prijs voor de Jonge Planoloog.